

ZIUA PROTECȚIEI CIVILE

DIN

ROMÂNIA

Deși poporul român are o istorie milenară, dovezile istorice scrise privind urmările războaielor sau ale catastrofelor naturale asupra comunităților sunt extrem de sărace. Secole și secole din istoria poporului român sunt fără semnificație în domeniu. Putem doar bănuși cum societatea își protejea cetățenii și bunurile în fața vicisitudinilor vremii.

Creșterea îngrijorătoare a numărului de victime civile înregistrate la sfârșitul războiului, prin folosirea noilor arme, determină politicienii și specialiștii vremii să caute mijloace de apărare și protecție pentru această nouă victimă a unui război – populația civilă. A fost pentru prima dată în istorie când s-a pus problema necesității protejării populației și a bunurilor materiale afectate sau potențial afectate de un conflict armat.

Reglementările de rang superior privind protecția populației și a bunurilor în caz de conflict armat sunt date de Regulamentul Apărării Pasive Contra Atacurilor Aeriene, aprobat prin Înaltul Decret Regal nr. 468 din 28 februarie și „Legea asupra organizării națiunii și teritoriului pentru timp de război” nr. 1245/24.04.1933 prin care se stipula încadrarea cetățenilor țării în diferite organizații paramilitare, inclusiv în cele de apărare pasivă pentru protecția populației și intervenție în vederea înlăturării efectelor atacurilor din aer.

Înaltul Decret Regal nr. 468 din 28 februarie 1933 este considerat actul de naștere al Protecției Civile din România.

Organizarea apărării teritoriului contra atacurilor aeriene completa sistemul apărării frontierelor împotriva atacurilor terestre sau maritime și era definită ca parte specială a organizării generale a națiunii pentru război. În organizarea apărării pasive se recunoaște caracterul mixt, militar și civil, al

acestei activități. *Autoritățile militare* erau responsabile cu măsurile care aveau ca scop organizarea serviciului de pândă, organizarea camuflajului și stingerea luminilor din regiunile amenințate de aviația inamică, iar *autoritățile civile* erau îndreptățite să pregătească și să execute aceste măsuri după indicațiile diferitelor eșaloane militare. În această perioadă s-au înființat la prefecturi și la primării *comisii județene și comunale* care elaborau *planuri de apărare pasivă* ce s-au păstrat în linii mari până astăzi.

În plin război, în anul 1941, ia ființă *Comandamentul Apărării Pasive* căruia i se repartizează rolul de a pregăti, îndruma și conduce operațiile de apărare civilă. Atribuțiile acestuia sunt exercitate prin departamentele și autoritățile puterii de stat, pe de o parte, iar pe de alta prin comandamentele de regiuni militare. Pentru prima dată în istoria instituției iau ființă *unități de intervenție și detașamente speciale la București, Brașov, Lipova, Craiova, Cernăuți și Alba Iulia* destinate să înlăture bombele neexplodate, să limiteze marile incendii, să înlăture dărâmăturile din întreprinderi, să construiască bărăci și să ridice tabere pentru sinistrați și evacuați.

În 17.01.1952 prin **Decretul nr. 24** se promulgă înființarea *Apărării Locale Antiaeriene (ALA)*, ca urmaș al Apărării Pasive. Prin acest decret se reorganizează întreaga structură națională conform noii organizări administrativ teritoriale. De asemenea, acest decret a aliniat protecția civilă la principiul implicării în masă al muncitorilor și celorlalți cetățeni în activități civice, a înființat „statele majore” la localități și „secții” la regiuni subordonate administrațiilor locale („consilii populare”) și Comandament ALA în Ministerul Afacerilor Interne.

În 1958, prin **Decretul nr. 126**, se modifică structura organizatorică și de subordonare ale instituțiilor ALA, iar în 1967 prin **Decretul nr. 711 ALA** intră în structura Ministerului Forțelor Armate. În acest sistem se pregătește prima promoție de ofițeri de apărare civilă în Academia de Înalte Studii Militare. Despre acțiunile preventive luate de autoritățile publice din România, în așteptarea producerii inevitabile a unor catastrofe sau dezastre, într-o concepție acceptabilă în zilele noastre, putem vorbi numai după marile inundații din 1970 și devastatorul cutremur din 04 martie 1977 care pune la grea încercare apărarea locală antiaeriană. Unitățile speciale ale acesteia au acționat în cele mai greu afectate raioane din capitală pentru salvarea de vieți

omenești, înlăturarea avariilor și a distrugerilor. S-au înregistrat 1.570 morți, 11.300 de răniți, 32.900 locuințe prăbușite sau grav avariate, iar 35.000 de familii au rămas fără adăpost. Valoarea pagubelor provocate de seism s-a ridicat la peste 2 miliarde de dolari.

Întrucât experiența ambelor dezastre a scos în evidență disfuncționalitățile sistemului existent, în 1978 se promulgă **Legea nr.2 privind apărarea civilă**. Apărării civile i se stabilesc răspunderi în domeniul activității de prevenire, limitare și înlăturare a urmărilor calamităților naturale, incendiilor și catastrofelor. În anii 80, activitatea apărării civile a fost orientată spre pregătirea întregii populații pentru diferite situații de risc, în caz de atac aerian sau de producere a unor catastrofe sau calamități naturale. În această perioadă s-au elaborat planuri de protecție și intervenție în situații complexe și s-au desfășurat numeroase exerciții de apărare civilă.

În timpul Revoluției din Decembrie 1989, unitățile și formațiunile de apărare civilă au participat la asigurarea pazei și apărării unor obiective economice, menținerea în stare operativă a punctelor de comandă, verificarea sistemului de adăpostire și a mijloacelor de cercetare-observare precum și a mijloacelor de protecție antichimică.

Până în anul 1989, obiectivul strategic al protecției civile din România a fost protecția populației (în caz de război) prin adăpostire, evacuare, înștiințare - alarmare și protecția împotriva armelor de nimicire în masă, impuse inițial de experiența nefastă a celui de-al doilea război mondial și ulterior de războiul rece.

O perioadă de importanță majoră în cadrul procesului de evoluție a Protecție Civile în România, cu impact determinant asupra situației actuale, este cea de după anul 1989.

Reforma protecției civile a început odată cu ratificarea de către România a Protocoalelor adiționale I și II la Convențiile de la Geneva la 11 mai 1990. Structurile de conducere ale protecției civile la nivel național și județean cunosc diverse transformări structurale și de formă. Se refac documentele de conducere și se elaborează noi instrucțiuni și regulamente. Armata intră într-un proces complex de reforme care a cuprins întreaga

societate românească, protecția civilă înscriindu-se în cadrul acestora. S-a întărit colaborarea cu diferite organisme internaționale, cu structuri guvernamentale și neguvernamentale, cu administrația publică, etc.

La 25 septembrie 1996, a fost promulgată Legea nr.106 - Legea Protecției Civile, lege prin care se asigură racordarea la măsurile de promovare a politicii de securitate și de apărare comună și în domeniul protecției civile stabilite prin Tratatul de la Maastrich (1992) asupra Uniunii Europene și prin care s-a consfințit schimbarea titulaturii din Apărare Civilă în Protecție Civilă.

Afilierea la diferite organisme ale O.N.U., U.E. și N.A.T.O. pe linia protecției civile au impus revitalizarea concepției de organizare și conducere a Protecției Civile din România și alinierea la noile acte normative cu aplicabilitate pe plan internațional. În acest context, în perioada 1997-1999, a fost pus în aplicare primul „Program comunitar de acțiune în domeniul protecției civile”, iar la 31 decembrie 2004 a fost finalizat cel de-al doilea. Ca parte integrantă a politicilor și strategiilor de dezvoltare, securitate și stabilitate, prin aceste programe comunitare s-a avut în atenție cu prioritate, prevenirea și soluționarea „urgențelor”, clarificarea rolului și responsabilităților diferitelor entități angrenate în managementul urgențelor, întărirea structurilor de pregătire și răspuns pentru asemenea situații. În perioada 2000-2004 au fost promulgate două legi, șapte hotărâri și trei ordonanțe ale Guvernului României pentru prevenirea, pregătirea și soluționarea adecvată a tuturor situațiilor de urgență, de orice natură, generate de amenințările și riscurile la adresa securității naționale.

Din ianuarie 2001 Protecția Civilă revine în structurile Ministerului Administrației și Internelor.

La 8 noiembrie 2004, Parlamentul României a adoptat Legea nr.481 prin care Protecția Civilă din România devine o componentă importantă a sistemului securității naționale și reprezintă un ansamblu integrat de activități specifice, măsuri și sarcini organizatorice, tehnice, operative, cu caracter umanitar și de informare publică, planificate, organizate și realizate în scopul prevenirii și reducerii riscurilor de producere a dezastrelor, protejării

populației, bunurilor și mediului împotriva efectelor negative ale situațiilor de urgență și conflictelor armate.

Pentru îndeplinirea atribuțiilor privind înlăturarea operativă a urmărilor provocate de dezastre sau conflicte armate se constituie servicii de urgență profesionale și voluntare, precum și alte structuri de urgență publice sau private.

Putem să afirmăm cu toată convingerea că protecția civilă și-a îndeplinit cu cinste misiunile de bază, adaptându-și din mers structura și planurile de cooperare cu celelalte forțe, cu atribuții în domeniu. Profesionalismul personalului din Protecția Civilă a fost probat de multe ori în acești ani de existență, astfel: numeroasele inundații catastrofale din anii 1970, 1975, 1999, 2000, 2001, 2004 și 2005, cutremurele devastatoare din 1940 și 1977, secetele prelungite; accidentul de la centrala nucleară de la Cernobîl, accidentul aviatic de la Balotești sau cele tehnologice, alunecările și prăbușirile de teren cu impact catastrofal asupra localităților.